

Til Socialudvalget

05-07-2012

Bilag 2: Besvarelse af Socialudvalgets spørgsmål vedr. aktivlovens § 81 på mødet den 30. maj 2012 og mødet d. 13. juni 2012

Sagsnr.
2012-88950

Dokumentnr.
2012-531575

På Socialudvalgets møde den 30. maj 2012 stillede udvalget følgende spørgsmål til Socialforvaltningen om forvaltningens administration af økonomisk hjælp til enkeltydelser efter aktivlovens § 81:

1. Er det lovligt at udbetale en enkeltydelse efter aktivlovens § 81 til en huslejerestance?
2. Forvaltningen bedes redegøre for praksis efter aktivlovens § 81 i andre kommuner. Konkret blev der henvist til Aarhus, Frederiksberg og Tårnby og Høje Taastrup.
3. Forvaltningen bedes redegøre for de økonomiske konsekvenser af en ændret praksis for kommunen og for den enkelte borger.
4. Forvaltningen bør overveje, hvordan det er muligt at hjælpe en borger fra dyrt til billigt byggeri, hvis årsagen til udsættelse er en for dyr husleje.
5. Forvaltningen bedes forholde sig til vejledningerne til § 81 fra 1998 og 2010.
6. Er det forvaltningens skøn, at socialrådgiverne foretager det rette individuelle skøn i afgørelsen af sagerne?
7. Såfremt der findes en vejledning/et cirkulære i kommunen på dette område, skal dette medsendes Socialudvalget.
8. Forvaltningen bedes redegøre for årsagen til, at man i sin tid strammede op på bevillingskravene? Har Deloitte konkret rejst kritik i forbindelse med kommunens tidligere fortolkning af muligheden for at give hjælp til husleje efter § 81?

På Socialudvalgets møde den 13. juni 2012 stillede udvalget tillige følgende spørgsmål til Socialforvaltningen om forvaltningens administration af økonomisk hjælp til enkeltydelser efter aktivlovens § 81:

9. Hvor mange er udsat, fordi boligen er for dyr, og fordi de derfor ikke får tilskud til husleje, i forhold til det samlede antal udsættelser?
10. Findes der en kategorisering over, hvem der udsættes? Kan forvaltningen fremadrettet belyse dette?
11. Er der tale om civil ulydighed, når forvaltningen i dag udbetaler enkeltydelser til husleje?
12. Kan der udbetales enkeltydelser til borgere, der bor i andels- eller ejerbolig?

**Mål- og
Rammekontoret
for Voksne**

Bernstorffsgade 17
1592 København V

EAN nummer
5798009683052

13. Er der en strammere fortolkning af aktivlovens § 81 i Københavns Kommune end i andre kommuner?
14. Hvorfor nævnes revisionen i indstillingen omkring administration af aktivlovens § 81 til Socialudvalgets møde den 13. juni 2012?
15. Findes der konkret materiale, der redegør for revisionens holdning som notat eller som konkrete udtalelser på skrift?
16. Kan Ankestyrelsens afgørelser beskrives tydeligere?
17. Socialudvalget ønsker stillingtagen til spørgsmålet om administration af husleje.
18. Giver Socialforvaltningens nye it-system et bedre overblik over, hvilke borgere der får afslag på en ydelse, og hvilke der bevilges en ydelse efter aktivlovens § 81?
19. Udvalget ønsker, at sager og notater, hvor revisionen har udtalt sig i forhold til aktivlovens § 81 sendes til udvalgsmedlem Henrik Appel (Socialdemokraterne).

Ad. 1: Er det lovligt at udbetale en enkeltydelse efter aktivlovens § 81 til en huslejerestance.

Aktivlovens § 81 er en generel bestemmelse, der ikke handler specifikt om økonomisk hjælp til betaling af en huslejerestance. Såfremt alle betingelser er opfyldt, kan der bevilges hjælp til betaling af en huslejerestance.

Det er forvaltningens vurdering, at forvaltningen allerede i dag benytter muligheden for at give hjælp til betaling af huslejerestancer i det omfang loven tillader det.

Se nærmere i bilag 1 om Ankestyrelsens praksis, herunder praksis ved ansøgninger om hjælp på baggrund af sanktionering, samt betingelserne for at kunne give økonomisk hjælp efter aktivlovens § 81.

Ad. 2: Forvaltningen bedes redegøre for praksis efter aktivlovens § 81 i andre kommuner. Konkret blev der henvist til Aarhus, Frederiksberg og Tårnby og Høje Taastrup.

Socialforvaltningen har, som følge af denne bestilling, den 7. juni 2012 rettet henvendelse til Aarhus Kommune, Frederiksberg Kommune, Tårnby Kommune, Høje Taastrup Kommune, Odense Kommune, Aalborg Kommune samt til Kommunernes Landsforening (KL).

Socialforvaltningens henvendelser og alle modtagne svar er vedlagt i deres helhed som bilag 3a – 3i.

På baggrund af de modtagne besvarelser vurderer Socialforvaltningen, at der ikke er grund til at antage, at forvaltningens praksis på området adskiller sig væsentligt fra praksis i hovedparten af de

forespurgte kommuners. Dog ser det ud som om, at Aalborg kommune har en lempeligere praksis i forhold til børnefamilier eller borgere med særlige problemer, som er sanktioneret efter beskæftigelsesreglerne.

De forespurgte kommuner og Kommunernes Landsforening oplyser samstemmende, at der ved vurderingen af om der kan bevilges en enkeltydelse til husleje altid skal være tale om en konkret individuel vurdering af den enkelte sag. Besvarelsenerne henviser til, at husleje ikke kan betragtes som uforudset udgift, men at der i særlige tilfælde kan bevilges en ydelse, f.eks. til dårligt fungerende familier med massivt behov for støtte. Kommunerne vurderer generelt i forbindelse med varsel om udsættelse, om der bør ske administration af huslejebetalingen. Dette kan efter KLs vurdering ikke stilles som direkte betingelse for udbetalingen af en ydelse.

I forhold til bevilling af enkeltydelser til personer, som er sanktioneret efter beskæftigelsesreglerne henviser besvarelsenerne til Ankestyrelsens principafgørelse 13-09, hvor en kvinde første gang blev sanktioneret på grund af udeblivelse fra en jobsamtale og første gang søgte enkeltydelse. Ankestyrelsen lagde vægt på, at udgiften efter en konkret vurdering blev anset for at være helt afgørende betydning for en familie med særlige behov for stabilitet. Styrelsen lagde også vægt på, at der var tale om førstegangstilfælde, at kvinden havde fire børn, hvoraf et havde et handicap, og at ydelsen blev givet til at bevare boligen (se også bilag 1 for resume, og bilag 4 for gengivelse af afgørelsen).

Odense Kommune oplyser dog om en ”Odense Kommune model”, hvorefter kommunen giver hjælp til boligbevarende udgifter og kost første gang en borger sanktioneres: ”Såfremt enlige med børn eller familier med børn henvender sig for at søge om hjælp efter § 81 til boligbevarende udgifter og kost på grund af sanktionering, ydes der hjælp ved førstegangsansøgninger”.

Telefonisk har Odense Kommune oplyst, at man altid foretager en konkret og individuel vurdering, og at der i disse sager er tale om familier med dybe sociale problemer, hvor kommunens Udsatte-team vurderer, at det er væsentligt at boligen bevares. Med denne uddybning vurderer forvaltningen, at heller ikke praksis i Odense Kommunes adskiller sig fra praksis i Københavns Kommunes.

Det fremgår af Aalborg Kommunes retningslinjer, at ”såfremt huslejen er realistisk og der enten er børn i husstanden eller såfremt den pågældende har særlige problemer, vil det være hensigtsmæssigt at træffe afgørelse om bevilling af huslejen”. Efterfølgende nævner kommunen, at der dog fortsat er krav om at borgeren skal have været ud for en social begivenhed, og henviser til Ankestyrelsens afgørelse om, at der ikke kan ske løbende bevilling af ydelser efter § 81. I selve instruksen er sanktoneringsproblematikken ikke nævnt, men

kommunen i følgebrevet henviser til Ankestyrelsens principafgørelse 13-09 (se bilag 4).

Socialforvaltningen betragter Ankestyrelsens principafgørelse 13-09 (se bilag 4) som en undtagelse i forhold til fortsat gældende principafgørelser om, at der som udgangspunkt ikke kan bevilges enkeltydelser til borgere, som sanktioneres (se f.eks. principafgørelse A-19-02 i bilag 4).

Ad. 3: Forvaltningen bedes redegøre for de økonomiske konsekvenser af en ændret praksis for kommunen og for den enkelte borger.

De opstillede tal i besvarelsen nedenfor er tilknyttet et større forbehold, fordi forvaltningen ikke kan lave en konkret opgørelse vedrørende udgifter i udsættelsessager.

Mindre udgifter for kommunen:

Færre ophold på krisecentre og herberger som følge af udsættelser

Det registreres ikke på krisecentre og herberger, om en borger indkvarteres på grund af en udsættelse. Derfor er det ikke muligt entydigt at opgøre, hvor mange borgere, der er blevet udsat af deres bolig, der bor på krisecenter eller herberg eller i hvor lange perioder.

I forbindelse med arbejdsgruppen om forebyggelse af udsættelser, som blev nedsat i 2011 i samarbejde mellem kommunen og de almene boligorganisationer, blev udsatte borgere fra 3 boligorganisationer i de første 10 måneder af 2010 identificeret. På opgørelsestidspunktet i efteråret 2011 blev det konstateret, at ca. 12 % af de identificerede udsatte borgere boede på krisecenter eller herberg. Det blev ikke opgjort, om borgerne havde boet på krisecenter eller herberg siden udsættelsen. Det blev desuden ikke opgjort, om flere borgere havde boet på krisecentre i perioden indtil opgørelsestidspunktet.

Tager man alligevel udgangspunkt i tallet på ca. 12 % af de udsatte og sætter det i forhold til antallet af udsættelser i 2011 (781), så svarer det til, at ca. 94 borgere havde ophold på krisecenter eller herberg i forbindelse med en udsættelse.

Krisecentre og herberger opererer med dagstakster pr. person. Krisecenter koster i 2012 1032 kr. pr. dag, mens herberger koster 1350 kr. pr. dag.

Regner man med, at køns- og familiefordeling blandt de, som kommer på krisecenter og herberg, svarer til den generelle fordeling i rapporten fra arbejdsgruppen, kommer man til følgende resultat (antal dage er fastsat ud fra, hvor lang ventetid der typisk er for den pågældende gruppe til boligsocial anvisning i Københavns Kommune):

Familie/enlig	Antal sager	Institution	Dagspris	Antal dage	Samlet pris
Familie (3 personer)	18 % af 94 sager = 17 sager	Krisecenter	1032	90	4.736.880 kr.
Enlig kvinde	21 % af 94 sager = 19 sager	Krisecenter	1032	180	3.529.440 kr.
Enlig mand	57 % af 94 sager= 54 sager	Herberg	1350	180	13.122.000 kr.
I alt					21.388.320 kr.

Beregningen er som ovenfor beskrevet behæftet med det væsentlige forbehold, at det er usikkert, hvor mange af de udsatte, som faktisk bor på herberg eller krisecenter, hvor lang en periode de bor der, og hvordan fordelingen på familier og enlige i øvrigt er.

Mindre sagsbehandling i forbindelse med udsættelser

Den ovennævnte arbejdsgruppe har desuden undersøgt, hvilke ressourcer i sagsbehandlingen, som benyttes i forbindelse med udsættelsessager. Det blev i den forbindelse vurderet, at varslede udsættelser koster ca. 3.325 kr. i Socialcenter København, som foretager den indledende sagsbehandling vedrørende alle, som varsles udsat. Såfremt der er tale om familier med hjemmeboende mindreårige børn, involveres Børnefamiliecenter København, som har vurderet, at deres sagsbehandling koster ca. 5.600 kr. Prisen i Børnefamiliecenter København stiger, hvis der er flere børn i den udsættelsestruede husstand, fordi der laves undersøgelser i forhold til hvert enkelt barn.

Eftersom sagsbehandlingen finder sted for at afdække, om borgeren er berettiget til en ydelse fra forvaltningen, finder sagsbehandlingen sted i forhold til alle de varslinger om udsættelse som forvaltningen modtager, uafhængigt af om udsættelsen gennemføres, og om borgen bevilges en ydelse. Forvaltningen modtog ca. 1950 varsler om udsættelse i 2010.

Forudsættes det, at der er den opdeling af familier og enlige, som der var i de varslingssager, som arbejdsgruppen har opgjort fra 2010, kan der opstilles følgende opgørelse over forvaltningens administrative omkostninger i forbindelse med udsættelser:

Familie/enlig	Antal	Pris sagsbehandling	Samlet adm. pris
Familie	31 % af 1950=605 sager*	3.325+5.600=8.925	5.399.625kr.
Enlig	69 % af 1950 =1346 sager*	3.325	4.475.450 kr.
I alt			9.875.075 kr.

*sammenlægning giver 1951 pga. afrunding

Da beregningen er foretaget på baggrund af de varslinger, som indkommer, vil der ikke blive et mindreforbrug, uanset om der bliver mulighed for i højere grad at afværge en truende udsættelse via bevilling af en ydelse. Sagsbehandlingen i forhold til varslingen vil skulle foretages under alle omstændigheder forud for en eventuel bevilling.

Såfremt kommunens indsats i forhold til forebyggelse af udsættelser i øvrigt bærer frugt i form af, at færre borgere også varsles udsat, vil de administrative udgifter kunne sænkes, fordi færre borgere så varsles udsat.

Forvaltningen har fremsat flere budgetønsker til budget 2013 for at styrke indsatsen for forebyggelse af udsættelser.

Mindre istandsættelsesudgifter for så vidt angår boligsocialt anviste, som ikke betaler istandsættelse ved udsættelsen

Når en borger udsættes, opgør boligorganisationen, i hvilket omfang boligen skal istandsættes, før den genudlejes. I det omfang, den udsatte borger oprindeligt er boligsocialt anvist, garanterer kommunen for istandsættelse ved fraflytning, jf. lov om almene boliger § 59. Hvis den udsatte borger ikke er i stand til at betale for istandsættelsesomkostningerne, vil boligorganisationerne derfor kunne opkræve beløbet hos kommunen. Kommunen overtager kravet mod borgeren, men kan boligorganisationen ikke opkræve beløbet, er det samme ofte tilfældet for kommunen.

Arbejdsgruppen har opgjort, at istandsættelser i en typisk udsættelsessag beløber sig til 50.000 kr., fordi en familie i forbindelse med udsættelse sjældent har interesse i selv at istandsætte boligen eller dele af boligen. I arbejdsgruppens opgørelse viste det sig, at ca. 50 % af de udsatte borgere oprindeligt var boligsocialt anvist. Hvis ingen af disse betaler istandsættelsen af lejemålet, svarer dette til en udgift på (781/2*50.000 kr.) 19.525.000 kr.

Merudgifter for kommunen: Udbetaling af systematiske ydelser ved huslejerestancer

Da der ikke systematisk kan udbetale ydelser til borgere som trues af udsættelse efter aktivlovens § 81, forudsættes det, at Økonomi- og Indenrigsministeriet vurderer, at kommunen har mulighed for at udbetale en sådan eventuel systematisk ydelse efter principperne om kommunalfuldmagt.

Når Socialforvaltningen varsles om en truende udsættelse, er det ikke muligt på forhånd at vurdere, om borgeren selv har mulighed for at betale ydelsen. Derfor baseres beregningen på det samlede antal varslinger om udsættelser. Det forudsættes desuden, at udgiften bæres af kommunen.

Forvaltningen har ikke kendskab til den konkrete husleje i de lejemål, der sker udsættelse fra. Beregningen er derfor baseret på en skønsmæssigt fastsat gennemsnitsudgift på 5.000 kr. pr. måned i husleje og 1.000 kr. pr. måned i forbrugsudgifter.

Når borgeren varsles udsat, er der typisk en restance på knap 2 måneder. Med 1950 varslinger og 2 måneders restance af 6.000 kr. vil kommunen umiddelbart få en udgift på 23.400.000 kr.

Såfremt der indsættes kriterier for tildelingen af en kommunal ydelse, vil udgiften kunne nedbringes. Herudover skal det tilføjet at ca. 60 % af de varslede udsættelser blev afværget i 2010. Dermed kan der være en mulighed for at udgiften tilsvarende kan reduceres med 60 % til 9.360.000 kr. Imidlertid kan en systematisk ydelse også have den modsatte effekt i forhold til at fjerne incitamentet til, at borgeren selv finder en løsning.

Konsekvenser for borgeren

De menneskelige konsekvenser i forbindelse med en udsættelse af såvel børnefamilier som enlige lader sig næppe opgøre. Der kan være omkostninger i form af brudte netværk, perioder med usikre boligforhold og mange flytninger. Nogle vil utvivlsomt starte en social deroute, som følge af udsættelsen. En del af disse konsekvenser kan formentlig afværges, hvis selve udsættelsen afværges.

Økonomisk er udsættelsen også en belastning for borgeren. Der er en vis sagsbehandlingstid i forbindelse med fagedrettens sagsbehandling. Boligorganisationerne i arbejdsgruppen har vurderet, at de fleste ophører med at betale husleje, når først sagen er oversendt til fagedretten. Det betyder, at bliver udsættelsen en realitet, vil borgeren med en gennemsnitshusleje på i alt 6.000 kr. pr. måned (inkl. forbrug) og en sagsbehandlingstid på 6 måneder, forlade boligen med en ophobet gæld på i alt 36.000 kr. til skyldig husleje. Herudover kommer udgifter til istandsættelse, som i arbejdsgruppen vurderes til at være 50.000 kr. i gennemsnit. Endelig vil borgeren skulle betale sagens omkostninger (ca. 5.000 kr.). Såfremt borgeren ikke selv er fraflyttet på udsættelsesdatoen, varetager politiet flytningen. Det betyder dels, at borgeren får ganske kort tid til at pakke personlige ting, dels at et flyttefirma herefter vurderer, hvilke ejendele der opbevares, og hvilke der sendes på forbrænding. Herefter opbevarer flyttefirmaet bevaringsværdigt indbo i op til 3 måneder. Afhenter borgeren ikke sit indbo, sælges det på auktion.

Københavns Politi har pr. 1. januar 2012 skiftet flyttefirma pga. en udbudsforretning. Arbejdsgruppen indhentede i 2011 priser på opbevaring og flytning fra politiet:

Kroner	1 dag	3 dage	7 dage	14 dage	30 dage
Hidtidige vilkår	6.251	6.311	6.431	6.641	7.121
Nye vilkår	6.225	7.425	9.825	14.025	23.625
Difference	-26	1.115	3.395	7.385	16.505

Note: forudsat 20 m², samt hhv. 4 og 3,5 timer til nedpakning og flytning

Ad. 4: Forvaltningen bør overveje, hvordan det er muligt at hjælpe en borger fra dyrt til billigt byggeri, hvis årsagen til udsættelse er en for dyr husleje.

Kommunen kan bevilge økonomisk hjælp til flytteudgifter efter aktivlovens § 85, stk. 1, hvis flytningen enten forbedrer borgerens boligmæssige forhold eller borgerens erhvervsforhold. Dette kan også være situationer, hvor der flyttes fra en bolig med en lejeudgift, som ikke svarer til ansøgerens eller familiens økonomiske formåen, til en billigere bolig, som bedre svarer til ansøgerens og familiens økonomi.

Det er en betingelse for hjælpen, at hverken borgeren eller den eventuelle ægtefælle har mulighed for at betale flytteudgifterne.

Det er endvidere en grundbetingelse, at der ud over forbedringen er tale om en rimelig disposition set i forhold til borgerens samlede situation, sådan at borgeren på baggrund af sin indtægt har økonomisk mulighed for selv at afholde fremtidige udgifter til husleje og faste leveomkostninger i øvrigt.

Betingelsen om boligmæssig forbedring omfatter også borgere, som er aktuelt hjemløse, således, at også borgere uden bolig kan opnå støtte efter aktivlovens § 85. Der kan dog ikke ydes hjælp til en flytning til en bolig, som er ulovlig efter anden lovgivning, da en sådan flytning aldrig kan betegnes som en boligmæssig forbedring.

Hjælp efter aktivlovens § 85 er ikke begrænset til alene at omfatte flytninger indenfor kommunegrænsen. Kommunen har dog ikke mulighed for at anvise borgere til billige boliger i andre kommuner.

Også efter denne bestemmelse er der tale om en skønsmæssig individuel og konkret vurdering. Kommunen kan derfor heller ikke efter aktivlovens § 85 udarbejdes faste interne retningslinjer for, hvornår en denne hjælp skal bevilges.

Imidlertid betyder det væsentlige pres på boligmarkedet i Københavns Kommune, at det ofte vil være vanskeligt at finde en billigere bolig indenfor kommunens grænser. Det gælder for såvel de borgere, som opfylder anvisningskriterierne for boligsocial anvisning, som for de

borgere, der ikke opfylder kriterierne, og derfor henvises til selv at finde en anden bolig.

Billige boliger, som borgere, der modtager overførselsindkomst, kan betale, bliver færre på grund af generelle nødvendige renoveringer, som afspejles i huslejen. Dermed har kommunen fået en særlig udfordring i forhold til at skaffe boliger, som ansøgerne til boligsocial anvisning kan betale. Dette ses blandt andet i de stigende ventetider på boligsocial anvisning. Ventetider kan betyde, at borgeren ikke selv kan finde eller ikke kan anvises via kommunen til en billigere bolig i tide for at undgå en regulær udsættelse.

Ad. 5: Forvaltningen bedes forholde sig til vejledningen til § 81 fra 1998 og 2010.

Socialforvaltningen behandler ansøgninger om hjælp efter aktivlovens § 81 efter både Socialministeriets vejledning nr. 39 af 5. marts 1998 om lov om aktiv socialpolitik og Socialministeriets vejledning nr. 72 af 10. august 2010 om kommunernes handlepligt og handlemuligheder i forhold til udsættelsestruede eller udsatte lejere.

Disse vejledninger omtaler mulighederne for at bevilge økonomisk hjælp til betaling af en forudselig udgift som husleje således:

Kommunen kan efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til enlige eller familier til rimeligt begrundede enkeltudgifter, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen er af helt afgørende betydning for ansøgerens eller familiens livsførelse.

Det kan fx være hjælp til betaling af huslejerestance, hvis en familie med børn ellers vil blive sat på gaden/ud af deres lejlighed på grund af restancen.

Begge vejledninger omtaler dermed, at hjælp efter aktivlovens § 81 kan omfatte betaling af en huslejerestance. Dette betyder dog ikke, at kommunen systematisk altid kan bevilge hjælp ved truende udsættelser, men at der kan bevilges hjælp, hvis betingelserne i lovgivningen i øvrigt er opfyldt. (For yderligere gennemgang af praksis og betingelserne for at kunne give økonomisk hjælp efter aktivlovens § 81 henvises til bilag 1)

Vejledningerne indgår således i det regelgrundlag, som forvaltningens medarbejdere skal forholde sig til ved vurdering af en ansøgning om hjælp efter aktivlovens § 81. Det kan hertil oplyses, at der direkte henvises til disse vejledninger i følgende materiale, som Socialudvalget fik forelagt på møde den 13. juni 2012:

Socialministeriets vejledning fra 1998 om aktivloven:

- Bilag 5a: Schultz Lovguide - aktivrapport - enkeltudgifter (aktivlovens § 81 og § 88) ad 3 - ansøgningstidspunkt for enkeltudgifter (d.31.5.2012)
- Bilag 5b: Schultz Lovguide - Aktivrapport - Enkeltudgifter (aktivlovens § 81) - betingelser for tildeling (d. 31.5.2012)
- Bilag 5c: Schultz Lovguide - Aktivrapport - Enkeltudgifter (aktivlovens § 81) - afgrænsning til andre bestemmelser (d. 31.5.2012)
- Bilag 5d: Schultz Lovguide - Aktivrapport - Enkeltudgifter (aktivlovens § 81) - anvendelse i praksis (d. 31.5.2012)
- Bilag 5e: Schultz Lovguide - Aktivrapport - Enkeltudgifter (aktivlovens § 81) - forholdet til regler om egenbetaling og skat (d. 31.5.2012)
- Bilag 5f: Schultz Lovguide - Aktivrapport - Udbetaling for kortere perioder, administration mv. ad 2 administration (d. 31.5.2012).

Socialministeriets vejledning nr. 72 af 10. august 2010 om kommunernes handlepligt og handlemuligheder i forhold til udsættelsestruede eller udsatte lejere:

- Bilag 5g: Schultz Lovguide - Retssikkerhedsrapport - risiko for udsættelse af beboelseslejemål (d.1.6.2012)

Ad. 6: Er det forvaltningens skøn, at socialrådgiverne foretager det rette individuelle skøn i afgørelsen af sagerne?

Generelt fokus på forebyggelse af udsættelser

Socialforvaltningen har generelt stor fokus på forebyggelse af udsættelser. I løbet af 2011 blev der gjort et stort arbejde for at udrede årsager til udsættelse og muligheder for forebyggelse. En række af disse forslag er under implementering, mens forslag, som kræver tilførsel af midler, er en del af budgetforslagene for 2013. Ønsket om at forebygge udsættelser har betydet, at forvaltningen nu i flere omgange har henvendt sig til Social- og Integrationsministeriet, som er ressortministerium i forhold til aktivlovens § 81, med henblik på at få afklaret, om kommunen har mulighed for at anlægge en løsere tolkning af bestemmelsen.

Tal fra Domstolsstyrelsen for hele 2011, viser at der har været et mindre fald på i alt 16 udsættelser i forhold til 2010. Forvaltningen havde på baggrund af halvårstal for 1. Halvår 2011 forventet en fortsat stigning, men der har været et væsentligt fald fra 1. halvår 2010 (797 udsættelser) til 2. halvår i 2011 (781 udsættelser), som har betydet et samlet fald på i alt 16 eller ca. 2 %.

Generelt fokus på kvalitet i sagsbehandlingen

Socialforvaltningen har generelt stort fokus på kvalitet i sagsbehandlingen. Med kvalitet i sagsbehandlingen menes ikke kun, at der bevilges ydelser efter rette bestemmelse, men også at der altid indhentes de nødvendige oplysninger og dokumentation, og at det

dokumenteres, at der sker vurdering af de enkelte betingelser i bestemmelsen. Som led i dette arbejde er der kommet endnu større fokus på at følge gældende praksis fra ankeinstanserne, og ikke mindst eventuelle ændringer i praksis. Arbejdet koordineres på tværs af myndighedscentre og centralforvaltningen i et fagligt forum.

De nærmere initiativer og resultater som led i dette arbejde beskrives på Københavns Kommunes hjemmeside på følgende måde

”På en række områder er kvaliteten af afgørelserne i Socialforvaltningen ikke tilstrækkelig, og vi overholder ikke vores sagsbehandlingsfrister. Derfor har vi sat en række tiltag i gang, som skal forbedre kvaliteten og nedsætte sagsbehandlingstiderne.”

Som et konkret eksempel herpå kan nævnes, at sagsbehandlerne i forbindelse med ansøgninger om bevilling af enkeltydelse efter aktivlovens § 81 benytter udarbejdede elektroniske standardjournalark og procesbeskrivelser, som sikrer, at sagsbehandlerne oplyser alle relevante forhold i forbindelse med oplysning og vurdering af sagen.

Disse notatark og procesbeskrivelser indeholder guide gennem sagsåbning, sagsoplysning, sagsvurdering, sagsafgørelse og sagsopfølgning, og understøtter, at der kommer ensartet kvalitet i sagsbehandlingen. Procesbeskrivelserne indeholder desuden link til andre relevante lovbestemmelser og lovguides i Schulz' lovinformationssystem. I sommeren 2011 blev disse fælles standarder udearbejdet af en arbejdsgruppe bestående af bl.a. repræsentanter for sagsbehandlere fra de fire myndighedscentre og centralforvaltningen. (Såvel standardnotatark, procesbeskrivelser og Schultz lovguides blev vedlagt indstillingen, som Socialudvalget fik forelagt på møde den 13. juni 2012 som bilag 4a-5g)

Fald i tildelingen af ydelser kan således ikke beskrives om følge af en ulovlig praksis eller et ønske om besparelser. Imidlertid er det muligt, at der sker fald i tildelingen af økonomisk som følge af, at der i forbindelse med kvalitetsprojektet er kommet øget fokus på betingelserne for bevilling af denne hjælp.

Sagsoplysningen i Socialforvaltningen i udsættelsessager

Forvaltningens vejledninger om handling af sager med varsel om udsættelse betyder, at alle sager med varsel om udsættelse modtages i Socialcenter Københavns Modtageenhed. Hvis der er tale om en familie med hjemmeboende mindreårige børn, sendes sagen til Børnefamiliecenter København, som skal vurdere, om der er grundlag for en ydelse efter Servicelovens § 52a, forud for Socialcenterets stillingtagen til hjælp efter aktivlovens § 81. Hvis der i øvrigt er tale om en såkaldt ”kendt” borger (en borger med en aktiv sag i

forvaltningen), sendes varslet om udsættelse til den relevante enhed, som vurderer, hvilken støtte der kan gives i den konkrete sag. Disse enheder sikrer, at restancesagerne bliver gjort til genstand for sagsoplysning og helhedsvurdering i den enhed, som kender borgeren, hvilket sikrer, at alle relevante hensyn inddrages i afgørelsen. Sager om kendte borgere sendes desuden til Socialforvaltningens korps af boligrådgivere, som står for den opsøgende indsats i forhold til udsættelser.

Det faglige skøn i sager om varsling af udsættelse

Socialforvaltningen skal følgende gældende lovgivning, ministeriets tilhørende vejledninger og arbejde inden for rammerne af den praksis, der udstikkes af Ankestyrelsen og Det Sociale Nævn. (Se nærmere i bilag 1 om praksis og betingelser for hjælp efter aktivlovens § 81)

I forbindelse med ansøgninger om bevilling af enkeltydelse efter aktivlovens § 81 benytter sagsbehandlerne udarbejdede elektroniske standardjournalark og procesbeskrivelser, som sikrer, at sagsbehandlerne oplyser alle relevante forhold i forbindelse med oplysning og vurdering af sagen. Disse notatark og procesbeskrivelser indeholder guide gennem sagsåbning, sagsoplysning, sagsvurdering, sagsafgørelse og sagsopfølgning, og understøtter, at der kommer ensartet kvalitet i sagsbehandlingen. Procesbeskrivelserne indeholder desuden link til andre relevante lovbestemmelser og lovguides i Schulz' lovinformationssystem.

Aktivlovens § 81 er en skønsmæssig bestemmelse. Det betyder, at kommunen ikke må fastsætte interne regler, som udelukker et fagligt skøn, men skal vurdere alle sager individuelt.

Ifølge fast praksis fra Ankestyrelsen og Det Sociale Nævn vurderes det, at kontanthjælpsmodtagere opfylder betingelsen om at have været ude for ændringer i sine forhold (den sociale begivenhed). Årsagen er, at ændringer i borgerens forhold/social begivenhed er en betingelse for at borgeren overhovedet kan bevilges kontanthjælp. Kravet om den sociale begivenhed i aktivlovens § 81 er med andre ord altid opfyldt, hvis det er opfyldt efter aktivlovens § 11 om kontanthjælp. Imidlertid har Ankestyrelsen fastslået, at tilkendelsen af førtidspension ikke betragtes som social begivenhed, hvorfor førtidspensionister ikke tilsvarende i sig selv kan opfylde betingelsen om social begivenhed (se principafgørelse 73-12).

Efter fast praksis i kommunen anses betaling af husleje at have helt afgørende betydning for livsførelsen, hvis borgeren er truet af udsættelse.

Der kan dog blive givet afslag, f.eks. hvis borgeren selv har midler til at betale eller hvis borgeren ikke kan blive boende alligevel, fordi huslejen er for dyr på længere sigt og der ikke kan anvises en billigere

bolig, hvilket er en særlig udfordring i København. Desuden gives der almindeligvis afslag i situationer, hvor borgeren er sanktioneret af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, uden der foreligger afgørende sociale eller retlige forhold, der taler for støtte, jf. Ankestyrelsens praksis.

Forvaltningen har på denne baggrund opfattelsen af, at de sociale sagsbehandlere anlægger en ensartet og korrekt vurdering i forhold til aktivlovens § 81.

For en nærmere beskrivelse af betingelserne for at kunne give hjælp efter aktivlovens § 81 henvises til bilag 1.

Ad. 7: Såfremt der findes en vejledning/cirkulære i kommunen på dette område skal dette medsendes Socialudvalget.

Forvaltningens materiale i form af såvel standardnotatark, procesbeskrivelser og Schultz lovguides blev vedlagt indstillingen, som Socialudvalget fik forelagt på møde den 13. juni 2012 som bilag 4a-4i og 5a-5g til referatets punkt 12.

Ad. 8: Forvaltningen bedes redegøre for årsagen til, at man i sin tid strammede op på bevillingskravene? Har Deloitte konkret rejst kritik i forbindelse med kommunens tidligere fortolkning af muligheden for at give hjælp til husleje efter § 81?

Den praksis, som forvaltningen følger, skal som nævnt i bilag 1 overholde lovgivningen, de gældende vejledninger (Socialministeriets vejledning nr. 39 af 5. marts 1998 om lov om aktiv socialpolitik og vejledning nr. 72 af 10. august 2010 i forhold til forebyggelse af udsættelser), samt gældende praksis fra Ankestyrelsen og Det Sociale Nævn.

Afgørelser fra Det Sociale Nævn, Det Sociale Nævns praksisundersøgelse i 2010, revisionens løbende bemærkninger samt forvaltningens eget ledelsestilsyn på området har påpeget en række sagsbehandlingsfejl vedrørende administrationen af enkeltydelser de senere år.

Dette har bl.a. medført større fokus på kvalitet i sagsbehandlingen, herunder at forvaltningen har udarbejdet standardjournalark og procesbeskrivelser (sagsgangsvejledninger) for enkeltydelsesområdet. Ved at følge disse standarder, sikres det, at sagsbehandlerne i behandlingen og afgørelsen af den enkelte ansøgning husker at indhente alt relevant dokumentation og at tage stilling til alle betingelser og relevante omstændigheder.

Ifølge aktivlovens § 106 refunderer staten 50 pct. af en kommunes udgifter til hjælp i særlige tilfælde efter aktivlovens kapital 10, dvs. herunder udgifter til hjælp efter aktivlovens § 81. Kommunen skal derfor opfylde betingelserne i Beskæftigelsesministeriets

bekendtgørelse nr. 1405 af 28. december 2011 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på Social- og Integrationsministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters og Ministeriet for Børn og Undervisnings ressortområder (benævnt nedenfor som Regnskabsbekendtgørelsen).

For at opnå statsrefusion ved udbetaling af hjælp efter aktivlovens § 81 skal alle følgende betingelser derfor være opfyldt:

1. hjælpen skal være tildelt i overensstemmelse med lovgivningen (dvs. alle betingelser for at give hjælp efter aktivlovens § 81 skal være opfyldt: både de generelle betingelser for hjælp efter aktivloven, betingelserne i aktivlovens § 81, samt overholde gældende praksis fra Ankestyrelsen),
2. Udgifterne skal være bogført i overensstemmelse med konteringsreglerne og
3. Kravene i regnskabsbekendtgørelsen skal være opfyldt.

Revisionen undersøger, hvorvidt kommunen overholder betingelserne for at kunne hjemtage statsrefusion, men revisionen fastsætter ikke lovgivningen på området (jf. den nærmere beskrivelse af lovgivning og praksis i bilag 1). Revisionens påpegning af forhold, der kan få betydning for statsrefusionen, medfører dog, at kommunen har en væsentlig interesse i at overholde alle tre ovennævnte betingelser for korrekt at kunne hjemtage statsrefusion.

Når revisionen vurderer, at der er sagsbehandlingsfejl med statsrefusionsmæssig betydning, drøftes dette mellem revisionen og forvaltningen. Hvis der pga. uenighed er behov for nærmere afklaring af, hvorvidt et bestemt forhold/fejl medfører, at kommunen ikke kan hjemtage statsrefusion, bliver dette vurderet i ministeriet.

Revisionen i Københavns Kommune har gentagne gange påtalt, at der ikke har været tilstrækkelig dokumentation i forbindelse med bevilling af hjælp efter aktivlovens § 81, herunder at kommunen f.eks. ikke i tilstrækkelig grad har dokumenteret, at betingelserne for helt undtagelsesvist at bevilge løbende ydelser har været opfyldt.

Revisionen har ikke direkte udtalt sig om en tolkning af aktivlovens § 81, og det vurderes ikke som muligt at få udleveret fortolkningsbidrag herfra.

Af kommentarer fra revisionens tidligere udtalelser kan dog fremhæves:

Fra Sagsmemo vedr. revision 2011:

”Analyse af udgifter vedr. § 81 – forholdet vurderes, at kunne have refusionsmæssige konsekvenser

Vi har foretaget en analyse af udgifter pr. 31. juli 2011, analysen viser, at i 192 sager var der mellem 5 og 15 udbetalinger af enkeltydelser i de første 7 måneder af 2011. Det er på baggrund heraf vores opfattelse, at udbetalinger i dette omfang kan tyde på, at der er tale om løbende supplement til ansøgerens øvrige indtægter. Forvaltningens holdning hertil udbedes.”

Fra sagsmemo om revision af personsager 2010

”I flere sager er det konstateret, at der løbende udbetales § 81 hjælp til huslejerestance, tøj, overlevelseshjælp m.m., hvilket ikke er i overensstemmelse med gældende lovgivning. Det er vores opfattelse, at denne praksis bør ændres og at der bør være fokus herpå i forbindelse med forvaltningens ledelsestilsyn.”

I 2011 blev ca. 22 mio. kr. bevilget efter aktivlovens § 81, og kommunen modtog derfor ca. 11 mio. kr. i statsrefusion.

Forvaltningen har ikke udsendt nye retningslinjer i forhold til at anlægge en strammere tolkning af mulighederne for at bevilge økonomisk hjælp til enkeltudgifter. Dog kan den øgede synliggørelse af kravene til sagsbehandlingen på området have medført, at der i dag tildeles færre enkeltydelser end tidligere.

Det bør påpeges at ikke kun revisionen, men også såvel Det Sociale Nævns praksisundersøgelse i 2010, som forvaltningens eget ledelsestilsyn også har fundet sagsbehandlingsfejl, som har medført øget fokus på kvalitet i sagsbehandlingen og udarbejdelsen af procesbeskrivelser (sagsgangsvejledninger) m.m. på området.

Ad. 9: Hvor mange er udsat, fordi boligen er for dyr, og fordi de derfor ikke får tilskud til husleje, i forhold til det samlede antal udsættelser?

Indtil sommeren 2012 blev sager om varsling af udsættelse registreret i KMDsag som led i fritekster formuleret af sagsbehandlerne. Der kan ikke trækkes statistik på baggrund af disse. Derfor er det ikke muligt for forvaltningen at opgøre i hvilket omfang borgere udsættes på grund af afslag på ydelser.

Hvornår en bolig er for dyr for en given borger er meget individuelt og afhænger i høj grad af borgerens øvrige udgifter. En borger med en pæn indtægt, kan have meget gæld og derfor behov for en meget billig bolig, mens borgere med mindre indtægter kan have færre gældsposter eller udgifter i øvrigt.

Under spørgsmål 18 er det beskrevet hvilke datatræk forvaltningen vil kunne lave i det nye CSC system.

**Ad. 10: Findes der en kategorisering over, hvem der udsættes?
Kan forvaltningen fremadrettet belyse dette?**

Socialforvaltningen havde formandsposten i den arbejdsgruppe om forebyggelse af udsættelser, som var nedsat i samarbejde med øvrige relevante forvaltninger i kommunen og med de almene boligorganisationer i 2011. Rapporten fra denne arbejdsgruppe blev forelagt Socialudvalget på mødet den 25. januar 2011.

Den overordnede opgave for arbejdsgruppen var:

Arbejdsgruppen har haft til opgave at

- At skabe fælles viden om parternes forhold, muligheder og interesser i relation til udsættelser
- At forsøge at identificere muligheder for bedre at forebygge udsættelser og på den baggrund at komme med forslag til nye mulige initiativer

Grundlæggende for gruppens arbejde har været følgende:

- Alle udsættelser kan ikke undgås, men flere kan forebygges
- Ingen enkeltstående faktor kan forklare antallet af udsættelser eller stigningen i antallet af udsættelser.

Arbejdsgruppen gennemgik i løbet af 2011 tilgængelige data om udsættelser, herunder om de borgere, som er identificeret som udsatte i de første 10 måneder af 2010.

Arbejdsgruppen konkluderede følgende:

”Der er ikke én entydig forklaring på det stigende antal udsættelser, men mange mulige forklaringer.

De borgere, som er blevet identificeret som udsat fra en bolig i de første 10 måneder af 2010 ser ud til for en stor dels vedkommende at have generelle problemer med at fastholde en bolig, både før og efter udsættelsen. De har ofte fastholdt den bolig, de udsættes fra i kort tid, og boligsocialt anviste er overrepræsenterede. De modtager oftest kontanthjælp eller anden overførselsindkomst, og indkomsten er ofte ustabil. Unge under 25 år ser ud til at være overrepræsenteret, men det er vanskeligt at konkludere uden viden om beboersammensætningens alder generelt i almene boliger.

Ca. 1/3 af de som varsles udsat har hjemmeboende mindreårige børn, mens børnefamilier alene udgør knap 18 % af de som faktisk udsættes. Det tyder på, at udsættelser i større grad forhindres hos børnefamilier end hos enlige. 56,6 % af de udsatte er enlige mænd.

Ud over de menneskelige omkostninger for såvel børn som voksne som udsættes, så er udsættelser også økonomisk omkostningstunge for borgeren, for boligorganisationen og for kommunen.

På denne baggrund har arbejdsgruppen fremsat en række anbefalinger, som koncentrerer sig om følgende temaer:

- Bedre information om konsekvenser af lejerestancer
- Bedre rådgivning om økonomi forud for indflytning
- Bedre samarbejde på tværs af kommunen om borgere i risiko for udsættelse
- Ændring af lovgivning omkring sanktionering
- Ændring af lovgivning om mulige ydelser til borgere i risiko for udsættelse
- Ligestilling af private og almene boliger vedr. udsættelse

Ingen af disse tiltag kan stå alene, fordi udsættelser kan have mange årsager. Det er dog arbejdsgruppens håb, at hvert enkelt forslag kan have en positiv virkning i forhold til forskellige grupper af lejere. Indsatserne bør afbalanceres i forhold til at det fortsat er en lille andel af lejerne i de almene boliger, som udsættes. Det er desuden en lille del af de lejere, som modtager en rykker, som ender i en udsættelse.”

På baggrund af arbejdsgruppens konklusioner har Socialforvaltningen fremsat budgetønsker i budget 2013 om en øget opsøgende indsats koordineret med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og om en fortsættelse af den kommunale gældsrådgivning, som ellers udløber med udgangen af 2012.

Ad. 11: Er der tale om civil ulydighed, når forvaltningen i dag udbetaler enkeltydelser til husleje?

Det er lovligt at bevilge økonomisk hjælp efter aktivlovens § 81, hvis alle betingelserne for at få hjælpen er opfyldt.

Betingelserne for bevilling af hjælp efter aktivlovens § 81 til betaling af husleje, herunder Ankestyrelsens praksis, beskrives nærmere i bilag 1.

Ad. 12: Kan der udbetales enkeltydelser til borgere, der bor i andels- eller ejerbolig?

Personkredsen, som kan få hjælp efter aktivlovens § 81, er ikke i Socialministeriets vejledning afgrænset således at det direkte udelukker bestemte persongrupper, herunder eksempelvis boligejere. Der er derfor intet til hinder for, at borgere, som ejer andels- eller ejerboliger kan søge om hjælp til en enkeltudgift. Det kan således ikke udelukkes, at borgere i andels- eller ejerbolig vil kunne opfylde betingelserne for at få økonomisk hjælp til en enkeltudgift efter aktivlovens § 81.

Én af betingelserne for at modtage økonomisk hjælp efter aktivlovens § 81 er, at borgerens egen betaling af udgiften vil vanskeliggøre borgerens og familiens muligheder for at klare sig i fremtiden. Dette kan i praksis betyde, at nogle borgere ikke vurderes at opfylde denne

betingelse pga. adgang til midler, som kan dække udgiften helt eller delvist. Her indgår bl.a. om borgeren har friværdis, mulighed for at optage lån og for efterfølgende at kunne afdrage et eventuelt optaget lån i boligen.

Da aktivlovens § 81 er en skønsmæssig bestemmelse, skal der altid foretages en konkret individuel vurdering ved behandling af hver ansøgning. Det betyder endvidere, at kommunen ikke må fastsætte interne regler, som udelukker dette lovfastsatte skøn. Det vil sige, at kommunen ikke må fastsætte interne regler om, at visse borgere aldrig kan få økonomisk hjælp efter § 81, eller at visse borgere altid kan få denne hjælp.

De enkelte betingelser for bevilling af hjælp efter aktivlovens § 81 til betaling af husleje, herunder Ankestyrelsens praksis, beskrives nærmere i bilag 1.

Ad. 13: Er der en strammere fortolkning af aktivlovens § 81 i Københavns Kommune end i andre kommuner?

Dette er en gentagelse af Socialudvalget spørgsmål 2 fra Socialudvalgsmødet den 30. maj 2012. Dette spørgsmål er besvaret i ovenfor, hvortil der henvises.

Ad. 14: Hvorfor nævnes revisionen i indstillingen omkring administration af aktivlovens § 81 til Socialudvalgets møde den 13. juni 2012?

På Socialudvalgets møde den 30. maj 2012 blev der stillet et specifikt spørgsmål vedrørende revisionen.

Der henvises endvidere til besvarelsen ovenfor i spørgsmål 8.

Ad. 15: Findes der konkret materiale, der redegør for revisionens holdning som notat eller som konkrete udtalelser på skrift?

Dette spørgsmål er i store træk med spørgsmål 8 fra Socialudvalgets møde den 30. maj 2012, som besvares ovenfor. Vedrørende materiale kan tillige henvises til besvarelse af spørgsmål 19 nedenfor.

Ad. 16: Kan Ankestyrelsens afgørelser beskrives tydeligere?

De afgørelser fra Ankestyrelsen, som er omtalt i indstillingen samt bilag, er vedlagt i deres helhed som bilag 4.

Ad. 17: Socialudvalget ønsker stillingtagen til spørgsmålet om administration af husleje.

Muligheden for administration af betaling af husleje er nærmere beskrevet i bilag 1, hvortil der henvises.

I forhold til administration af kontanthjælpsmodtageres huslejebetaling, skal der gøres opmærksom på, at administrationen

ophører, hvis kontanthjælpsmodtageren sanktioneres i et omfang, så der ikke er tilstrækkelige midler til udbetaling, eller hvis vedkommendes faste udgifter i forbindelse med boligen generelt overstiger kontanthjælpsudbetalingen.

Ad. 18: Giver Socialforvaltningens nye it-system et bedre overblik over, hvilke borgere der får afslag på en ydelse, og hvilke der bevilges en ydelse efter aktivlovens § 81?

Den 14. juni 2012 blev første del af det nye sagbehandlingssystem CSC Social sat i drift. I løbet af sommeren 2012 bliver såkaldt indsats vedr. udsættelser (retssikkerhedslovens § 5a) integreret i dette system.

I KMDsag, som Socialforvaltningen hidtil har benyttet, blev hovedparten af sagsbehandlingen registreret i form af fritekstafsnit forfattet af de relevante sagsbehandlere. Der kan ikke trækkes ledelsesinformation på baggrund af fritekster, hvorfor forvaltningen hidtil ikke har haft mulighed for selv at generere data over antallet udsættelser, men har måttet afventer opgørelser fra Domstolsstyrelsen.

Med virkning fra sommeren 2012 skal alle sager om varsling af udsættelse registreres i CSC Social. CSC Social er i højere grad bygget op med faste valgmuligheder, som sikrer, at der fremadrettet kan opbygges ledelsesinformation. Ledelsesinformationssystemer udformes omkring årsskiftet, hvorfor det kan forventes, at der kan trækkes overordnet statistik vedrørende udsættelsessager der opstarter i 2. halvår 2012 med virkning fra 1. kvartal 2013.

Som systemet er opbygget, vil forvaltningen altså i begyndelsen af 2013 kunne opføre følgende

- Hvilken andel udsættelser, der finder sted fra almene boligorganisationer, og hvilken andel der finder sted fra privat byggeri
- Hvilken andel der vedrører restancesager, og hvilken andel der vedrører manglende overholdelse af husorden
- En opdeling af udsættelser på områder i Københavns Kommune
- Hvilken indsats forvaltningen har lavet i sagerne, f.eks. i hvilket omfang, der har været personlig kontakt med borgeren
- Hvilke ydelser som er bevilget i sagerne, og hvilke ydelser, der er givet afslag på
- Hvordan sagen er endt, altså om udsættelsen er afværget eller effektueret.

Såfremt særlige behov opstår, eller såfremt der via lovændringer bliver mulighed for at udbetale nye ydelser, er det relativt simpelt også at indføre disse.

Ad. 19: Udvalget ønsker, at sager og notater, hvor revisionen har udtalt sig i forhold til aktivlovens § 81 sendes til udvalgsmedlem Henrik Appel Esbensen (Socialdemokraterne).

Kopi af relevant materiale er forelagt udvalgsmedlem Henrik Appel Esbensen til gennemsyn.